

ירושלים ח' באייר תשע"א
12 במאי 2011
105/2011

סקר הערכת המגמות בעסקים: נתוני חודש אפריל 2011 Business Tendency Survey: Estimates of April 2011

- בחודש אפריל 2011, המאזן הכולל עמד על 2.2%, בדומה למאזן של חודש קודם (2.8)
- בענפי התעשייה, הבינוי, המסחר הקמעונאי ובענפי השירותים נצפתה באפריל מגמה של יציבות יחסית בפעילות כלכלית, בדומה לחודש קודם.
- בענף המלונאות, דווח על שיפור בפעילות הכלכלית, כאשר המאזן הענפי עלה באפריל ל-24% לעומת 12% במרץ.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) החלה לבצע באופן שוטף, מחודש דצמבר 2010, סקר חודשי חדש – סקר הערכת המגמות בעסקים ([Business Tendency Survey](#)). הסקר מהווה חלק מסדרת פעולות המתבצעות במסגרת הצטרפותה של ישראל לארגון ה-OECD. המתודולוגיה של הסקר תואמת את ההנחיות של ארגון ה-OECD לסקרים מסוג זה. סקר זה נועד לספק מידי חודש מידע עדכני על הציפיות במשק. ממצאי הסקר ישמשו את מקבלי ההחלטות במגזר העסקי והציבורי בבואם לבחון ולתכנן מדיניות עסקית וכלכלית. הסקר מתבצע בענפים העיקריים של המגזר העסקי: תעשייה, בינוי, מסחר קמעונאי, שירותים ומלונאות. האומדן המרכזי של הנסקר הינו מסוג מאזן, כאשר המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה. באופן תיאורטי, המאזן יכול לנוע בין 100% - (כאשר כל המשתתפים בסקר דיווחו על הרעה), לבין 100% (כאשר כל המשתתפים דיווחו על שיפור).

הממצאים

לוח א. המאזן הכולל והמאזן לפי ענפים, דצמבר 2010 – אפריל 2011 (אחוזים)
Table A. Total Balance and Net Balance by Branch, December 2010 – April 2011 (percent)

אפריל 2011	מרץ 2011	פברואר 2011	ינואר 2011	דצמבר 2010	
2.2	2.8	- 1.1	3.4	3.3	המאזן הכולל ¹
0.8	0	3.9	5.5	8.6	ענף התעשייה
-1.9	- 1.3	- 9.2	- 1.3	- 12.4	ענף הבינוי
- 4.1	-4.3	- 2.6	- 1.8	- 9.9	ענף המסחר הקמעונאי
3.6	5.3	- 1.8	3.7	4.3	ענף השירותים
24.0	11.8	6.0	14.2	40.7	ענף המלונאות

¹ המאזן הכולל - חושב כסכום משוקלל של המאזן בחמשת ענפי הסקר (בשאלה "מהו להערכתך מצבה העסקי/כלכלי של החברה נכון להיום?"), בהתאם למשקל של אותו ענף בסך משרות השכיר של אוכלוסיית הסקר.

כתבו: ד"ר דמיטרי רומנוב ואילנה דרור, אגף מדען ראשי
לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת הדוברות בטל : 02-6527845

על פי לוח א' ניתן לראות כי בחודש אפריל המאזן הכללי היה דומה למאזן שהיה בחודש מרץ, וכך גם ברוב ענפי המגזר העסקי – בתעשייה, בבינוי, במסחר הקמעונאי, ובענפי השירותים. בענף המלונאות יותר עסקים דיווחו על השיפור במצב הכלכלי, והמאזן הענפי עלה ל-24% לעומת 12% בחודש מרץ.

ענף התעשייה

לוח ב. מדדים בענף התעשייה, דצמבר 2010 – אפריל 2011 (אחוזים)

אפריל 2011	מרץ 2011	פברואר 2011	ינואר 2011	דצמבר 2010	זמן התייחסות	
0.8	0	3.9	5.5	8.6	מועד הסקר	המאזן הכולל
1.0	-3.8	-1.3	4.9	5.1	מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר	היקף ההזמנות לשוק המקומי
0.9	0	1.6	4.1	-4.8		היקף ההזמנות ליצוא
-0.8	2.0	2.0	5.9	5.1		היקף הייצור (התפוקה)
-2.0	- 4.2	3.8	8.4	3.1		היקף המכירות
3.0	2.0	5.6	4.7	2.4		מלאי המוצרים המוגמרים
2.0	1.0	2.3	5.4	2.9		היקף האשראי
2.9	0	1.2	2.6	6.3		מספר המועסקים
21.3	13.1	21.7	14.2	9.0		ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים
20.4	13.5	14.6	18.8	10.3	צפי בהיקף ההזמנות ליצוא	
19.2	15.2	20.2	17.3	14.9	צפי בהיקף הייצור (התפוקה)	
12.9	19.4	25.6	23.5	21.4	צפי במחירי המוצרים המוגמרים	
8.2	2.9	6.0	4.7	2.8	צפי במספר המועסקים	

בלוח ב' ניתן לראות שלפי הערכות המנהלים בענף התעשייה, המאזן נשאר יציב, בדומה למאזן בחודש מרץ. היציבות שעליו דווח במאזן הכולל עקבי עם המדדים השונים של מצב הענף בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם, לפיהם המצב בכל האינדיקטורים נשאר ללא שינוי מהותי. לעומת זאת, ציפיות המנהלים בחודש אפריל אודות ההתפתחות בשלושת החודשים הבאים מלמדות על התחזקות המגמה האופטימית, לעומת הציפיות שדווחו במרץ: מאזן צפי בהיקף ההזמנות (גם בשוק המקומי וגם בייצוא) וצפי בהיקף הייצור (התפוקה) עלו לכ-20%, בשעה שמאזן הצפי לעלייה במחירי המוצרים המוגמרים ירד מ-19% במרץ ל-13% באפריל. במקביל גדל מאזן הצפי למספר המועסקים והגיע ל-8.2%.

לוח ג. מדדים בענף הבינוי, דצמבר 2010 – אפריל 2011 (אחוזים)

אפריל 2011	מרץ 2011	פברואר 2011	ינואר 2011	דצמבר 2010	זמן התייחסות	
- 1.9	- 1.3	-9.2	- 1.3	- 12.4	מועד הסקר	המאזן הכולל
-10.4	-14.2	- 7.9	- 3.2	-12.5	מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר	היקף הפעילות השוטפת
- 3.5	-11.9	- 16.2	-7.7	-10.3		היקף עבודות חדשות
21.9	15.6	13.3	16.8	17.1	ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים	צפי בהיקף הפעילות
4.1	3.9	- 6.3	1.9	7.7		צפי במספר המועסקים
12.1	15.2	9.4	13.3	7.0		צפי במחירי התוצרים

המאזן הכולל של ענף הבינוי, על פי הערכות המנהלים, נשאר שלילי קרוב לאפס בחודש אפריל 2011 בדומה לחודש קודם. בהסתכלות על מצב העסק בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם, מאזני היקף הפעילות והיקף עבודות חדשות נשארו שליליים (10%- ו-4%, בהתאמה), אם כי השתפרו לעומת הדיווחים בחודש הקודם. ציפיות המנהלים להתפתחות בשלושת החודשים הבאים מלמדות על אופטימיות זהירה בדבר צמיחת הענף בהמשך המחצית הראשונה של שנת 2011, גם בהיקף הפעילות, במחירי התוצרים ובמספר המועסקים.

ענף המסחר הקמעונאי

לוח ד. מדדים בענף המסחר הקמעונאי, דצמבר 2010 – מרץ 2011 (אחוזים)

אפריל 2011	מרץ 2011	פברואר 2011	ינואר 2011	דצמבר 2010	זמן התייחסות	
- 4.1	- 4.3	- 2.6	- 1.8	- 9.9	מועד הסקר	המאזן הכולל
11.6	7.5	11.1	0	- 7.5	מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר	היקף המכירות
12.7	11.9	2.1	4.7	7.2		מלאי המוצרים
54.6	60.0	53.8	43.7	27.3	ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים	צפי בהיקף המכירות
45.2	35.2	48.1	23.5	11.9		צפי במספר הזמנות מספקים
18.1	22.3	26.5	9.2	- 3.8		צפי במספר המועסקים
36.1	41.8	47.7	29.9	16.2		צפי במחירי הסחורות

המאזן הכולל בחודש אפריל 2011 היה שלילי בדומה למאזנים שנצפו בענף בעבר. זאת לעומת המאזנים שעליהם המנהלים מדווחים בהיקף מכירות ובמלאי המוצרים שם רואים מגמה חיובית בהסתכלות על שלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם.

ציפיות מנהלי החברות להתפתחויות בענף המסחר הקמעונאי בשלושת החודשים הבאים מעודדות ומלמדות על אופטימיות, שוב בדומה למה שנצפה בחודשים הקודמים: מאזן הציפיות בהיקף המכירות הגיע ל-54.6%, מאזן הציפיות במספר ההזמנות מספקים הגיע ל-45%, מאזן הציפיות במספר המועסקים הגיע ל-18.1%, ומאזן הציפיות במחירי הסחורות הגיע ל-36.1%.

ענף השירותים

לוח ה. מדדים בענפי השירותים, דצמבר 2010 – מרץ 2011 (אחוזים)

אפריל 2011	מרץ 2011	פברואר 2011	ינואר 2011	דצמבר 2010	זמן התייחסות	
3.6	5.3	-1.8	3.7	4.3	מועד הסקר	המאזן הכולל
6.2	- 3.0	1.3	10.6	10.9	מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר	היקף מכירות השירותים לשוק המקומי
5.6	0	0.7	- 6.0	10.2		היקף מכירות השירותים ליצוא
6.0	5.0	- 0.8	-1	6.0		מספר המועסקים
1.7	3.5	1.1	9.3	10.2		היקף האשראי
16.9	23.0	18.6	24.9	15.6	ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים	צפי במספר המועסקים
20.2	25.9	30.3	27.5	20.1		צפי בהיקף מכירות השירותים לשוק המקומי
23.3	31.3	25.6	35.3	32.5		צפי בהיקף מכירות השירותים ליצוא
11.3	9.6	15.9	12.4	4.2		צפי במחירי השירותים

המאזן הכולל של ענף השירותים, על פי הערכות המנהלים, היה חיובי בדומה למאזן של חודש קודם. בהסתכלות על מצב העסקים בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם, ניתן לראות המשך מגמה חיובית מתונה בכל מדדי הפעילות: בהיקף המכירות, במספר מועסקים, ובהיקף האשראי. לעומת זאת, ציפיות מנהלי העסקים להתפתחות בשלושת החודשים הבאים מעודדות ומלמדות על אופטימיות לגבי ההתפתחויות בכל המדדים: מספר המועסקים, היקף מכירות השירותים לשוק המקומי וליצוא ומחירי השירותים.

ענף המלונאות

לוח ו. מדדים בענף המלונאות, דצמבר 2010 – מרץ 2011 (אחוזים)

אפריל 2011	מרץ 2011	פברואר 2011	ינואר 2011	דצמבר 2010	זמן התייחסות	
24.0	11.8	6.0	14.2	40.7	מועד הסקר	המאזן הכולל
- 22.7	- 11.2	- 9.6	17.6	25.5	מצב העסק בשלושת החודשים הקודמים לביצוע הסקר	מספר לינות הישראלים
14.2	23.1	14.6	64.1	62.9		מספר לינות התיירים
19.5	19.3	8.5	6.9	12.0		מספר המועסקים
- 1.7	1.7	- 4.6	8.2	5.1		היקף האשראי
1.8	9.9	14.8	55.9	47.8		פדיון החברה
20.1	40.7	42.8	0.3	- 16.1	ציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים הבאים	צפי במספר לינות הישראלים
8.9	62.6	48.3	33.2	30.2		צפי במספר לינות התיירים
32.7	29.7	10.6	14.3	- 6.2		צפי במספר המועסקים
42.2	37.9	51.8	14.6	12.7		צפי בתעריף החדרים

מדיווחי המנהלים בחודש אפריל 2011 ניתן להסיק על התחזקות המגמה החיובית במאזן הכולל, אשר עלה ל-24% לעומת 12% בחודש הקודם.

בהסתכלות על מצב העסקים בשלושת החודשים לפני ביצוע הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם, ניתן לציין התחזקות הערכות שליליות לגבי מספר לינות הישראלים והיחלשות הערכות חיוביות לגבי מספר לינות התיירים. בהתאם לכך, קטן מאזן הפדיון של העוסקים ומהקרר לאפס.

ציפיות המנהלים בקשר להתפתחויות בשלושת החודשים הבאים מגלות המשך האופטימיות, אם כי מאזן הציפיות לגבי מספר לינות ישראלים פחת מ-41% בחודש הקודם ל-20%, ואילו במאזן ציפיות לגבי מספר לינות תיירים קטן מ-63% בחודש הקודם ל-9% באפריל. מאזן הצפי לגידול במספר מועסקים בענף ולעלייה בתעריף החדרים התחזק והגיע ל-33% ו-42% בהתאמה. ייתכן והציפיות לגבי המשך השנה מבטאות במידת מה גורם עונתי ואת השפעת החגים, שכאמור לא ניתן לנכות בשל התקופה הקצרה של ביצוע הסקר.

הגדרות

המאזן - חושב לכל שאלה על פי תרגום התשובות של מנהלי החברות לציונים הבאים: התשובה "טוב מהרגיל/גדל יחסית לעונה" מקבלת ציון 1, התשובה "ללא שינוי /רגיל לעונה" מקבלת ציון 0 והתשובה "רע מהרגיל/קטן יחסית לעונה" מקבלת ציון 1-. לאחר מכן, כל ציון מקבל משקל בהתאם לחלקן של משרות השכיר שאותן החברה מייצגת מכלל משרות השכיר בענף הכלכלי שבו החברה פועלת. המאזן הוא ההפרש המשוקלל בין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הטבה במצב לבין אחוז מנהלי החברות אשר דיווחו על הרעה. מאזן השווה לאפס מעיד על חוסר שינוי כלומר יציבות בחברה, מאזן שלילי מעיד על כך שאחוז החברות עם מספר גדול של משרות שכיר מדווחות על הרעה במצב מאשר על שיפור, ואילו מאזן חיובי מעיד על כך שאחוז החברות עם מספר גדול של משרות שכיר מדווחים על הטבה.

המאזן הכולל - חושב כסכום משוקלל של המאזן בחמשת ענפי הסקר (בשאלה "מהו להערכתך מצבה העסקי/כלכלי של החברה נכון להיום?"), בהתאם למשקל של אותו ענף בסך משרות השכיר של אוכלוסיית הסקר.

אוכלוסיית הסקר

האוכלוסייה בסקר מגמות בעסקים כוללת את כל החברות בהן המעסיקים לפחות 5 מועסקים בענפים הכלכליים הבאים:

שם הענף	סימול הענף	הערה
תעשייה	B	
בינוי	D	
מסחר קמעונאי ומכירה קמעונאית של דלק	504, 52	
בתי מלון ושירותי אירוח	55	למעט ענף 552
ענפי השירותים	F (56), G, H, I, L, M (90, 94), K (8088)	למעט ענף 64 וקרנות מחקרים בבתי חולים

ענפי השירותים כוללים:

- ענף הסדר F - מסעדות ושירותי אוכל (ענף 56)
- ענף הסדר G - תחבורה, למעט ענף אחסנה, מגרשי חניה ומסופי מטען (ענף 64)
- ענף הסדר H - בנקאות, ביטוח ומוסדות פיננסיים אחרים (ענפים 67-68)
- ענף הסדר I - נכסי דלא ניידי, פעילויות השכרה ושירותים עסקיים (ענפים 70-76)
- ענף הסדר K - תת ענף 8088 - חינוך מבוגרים, קורסים, הכשרות, השתלמויות ובתי ספר אחרים (שלא נמצאים במקום אחר)
- ענף הסדר L - שירותי בריאות ושירותי רווחה וסעד (ענפים 85-86)
- ענף הסדר M - ענף סילוק שפכים ואשפה ושירותי תברואה (ענף 90)
- ענף הסדר M - ענף פעילויות בילוי הפנאי, תרבות וספורט (ענף 94)

גופים השייכים לסקטורים הבאים **אינם** חלק מאוכלוסיית הסקר:

- ממשלה מקומית (סקטור 131300)
- מלכ"רים ציבוריים (סקטור 131110)
- מלכ"רים פרטיים המשרתים משקי בית (סקטור 150020)
- חברות ממשלתיות לא פיננסיות (סקטור 110010)
- מתווכים פיננסיים אחרים בבעלות ממשלתית (סקטור 123010)
- חברות ביטוח ופנסיה בהנהלה ממשלתית (סקטור 125010)

מדגם "סקר הערכת המגמות בעסקים מהווה **תת מדגם** של "סקר משרות פנויות" ומקיף כ-1000 יחידות.

במסגרת הסקר נאספות הערכות המנהלים בנוגע למצב העסק, בשלוש נקודות זמן: המצב של העסק במועד הסקר, המצב בשלושת החודשים שקדמו לביצוע הסקר בהשוואה לשלושת החודשים הקודמים, וציפיות אודות התפתחות העסק בשלושת החודשים שאחרי ביצוע הסקר. בנוסף נשאלים מנהלי החברות על ציפיות לשינויים בשער החליפין ובמדד המחירים לצרכן ועל מגבלות העומדות בפני העסק. המשתתפים בסקר מתבקשים להעריך את השינוי (שיפור/ יציבות/ הרעה) במצב העסקים. בהודעה הנוכחית מובאים לראשונה נתונים מחודש דצמבר 2010 ועד חודש מרץ 2011. בעתיד יתפרסמו אומדני הסקר באופן שוטף כשבועיים אחרי סיום החודש שעברו נאספו נתונים. כך, הסקר יספק את האינדיקציה העדכנית ביותר על פעילות המגזר העסקי ועל ציפיות מנהלי החברות להתפתחות העסקים בשלושת החודשים הקרובים. נציין, כי בשלב זה, לא ניתן לנכות את השינויים הנובעים מהשפעת העונתיות, החגים וימי הפעילות במשק, בשיטות הסטטיסטיות המקובלות. עם זאת, מנהלי החברות מתבקשים להעריך מצב עכשווי של החברה והמצב בשלושת החודשים לפני הסקר לעומת שלושת החודשים שקדמו להם **יחסית לעונה**.

לנתוני הסקר במאגר הנתונים המרכזי